

Ximo Puig, Marga Sanz i Enric Morera, moderats per Joan Romero –el segon per l'esquerra– a l'acte "L'esquerra dialoga", organitzat per Valencians pel Canvi el 26 de juny.

El triangle de Rubik

Els líders del PSPV-PSOE, Compromís i EUPV no dubten a fotografiar-se plegats aquests dies. La possibilitat que el 2015 integren un govern tripartit pren força i el PPCV ja s'afanya a alertar els ciutadans, però ni la sintonia entre ells no és absoluta ni és clar que els seus protagonistes principals ho siguen d'ací a tres anys.

No és un cub, sinó un triangle, i no té sis colors, sinó només tres, però fer-los coincidir resultarà molt més complicat que no sembla. Aquest joc de Rubik costarà de resoldre, ni que hi haja tres anys davant.

La presentació conjunta d'una proposició de nova llei de Ràdio Televisió Valenciana (RTVV), el propassat 18 de juny, i la participació dels tres líders en un debat organitzat per la plataforma Valencians pel Canvi, la setmana passada, han situat al bell mig de l'escenari polític la possible conformació

d'un executiu tripartit al País Valencià passades les eleccions autonòmiques, en principi previstes el 24 de maig del 2015. Encara resten més d'un miler de dies, doncs, però algunes enquestes avancen que aquells comicis poden significar la pèrdua del poder d'un PP que, aleshores, haurà complert vint anys ininterromputs al capdavant del govern valencià.

Ja fa mesos que un calaix de la seu del PSPV-PSOE guarda enquestes en què el PPCV no obté la majoria absoluta; si fa no fa el mateix temps que els populars no n'espomben alguna de les seues, en què

eixien fins i tot més afavorits que no a les eufòriques nits electorals.

De les seues, els socialistes valencians no n'han explicat les dades perquè no els interessa gens. Jorge Alarte, pocs dies abans del 12è congrés socialista, va limitar-se a dir que ja s'albira la derrota dels conservadors, sense aportar-ne detalls. Havia anunciat una "sorpresa" com a colofó de la seua campanya congressual, però la veritable sorpresa, se la va endur ell, quan va analitzar-ne els resultats.

El desgast del PP valencià és feiaent, superior al de la mitjana del PP estatal, però el PSPV, de la seua banda, fa miques la teoria dels vasos comunicants. No sols no se'n beneficia, sinó que perd suport a favor de les dues forces amb què competeix per l'esquerra: Compromís i Esquerra Unida: uns set o vuit escons, dels 33 que ara té. L'altra formació que creixeria és UPyD, per bé que no prou per a garantir que ultrapassarà la tanca del 5%, el requisit clau per a accedir a les Corts. Les enquestes més recents li atorguen de 0 a 3 diputats, al País Valencià. Si entrara al parlament complicaria, i molt, la confecció d'un tripartit.

Música sense lletra. La música sona bé, però cal posar-hi la lletra. I això no és pas poca cosa, perquè de recels mutus, n'hi ha. Els uns i els altres són l'oposició al PP i cada dia competeixen per a captar-ne els descontents. Els qui van votar els populars i, sobretot, el 10% de l'electorat –majoritàriament progressista– que sent la necessitat de mobilitzar-se als comicis estatals però no als autonòmics.

De qualsevol manera, els socialistes han conclòs que no arribaran al Consell sense el suport –implícit o explícit– de Compromís i Esquerra Unida. D'un costat, compten amb l'avantatge que el llistó del 5% ja no és un fantasma per a ambdues coalicions, però justament aquest és, alhora, el seu drama: percebut com un partit més de l'oposició i no com l'únic amb la presència assegurada a l'hemicicle, l'atomització del vot progressista resulta més gran. Qui dubtava si votar el Bloc Nacionalista Valencià per la incertesa que generava el seu accés a la cambra valenciana, des del 2011, de dubtes, no en té cap. Un fenomen paral·lel al d'EUPV, que en temps de crisi econòmica atreu una part dels votants socialistes menys entusiastes i més crítics.

El PSPV-PSOE s'ha adonat, després

de quinze anys de degeneració electoral, que la dècada dels 80 i els inicis dels 90 és història. La seua preponderància al camp de l'esquerra els convertia en hegemònics i els permetia de governar o aspirar a fer-ho tots sols o amb l'ajuda esporàdica d'EUPV. Ara, en canvi, qualsevol govern progressista demana una entesa a dues o tres bandes, tal com va deixar clar Ximo Puig, diputat del PSOE al Congrés espanyol i nou secretari general del PSPV, durant l'acte "L'esquerra dialoga", organitzat per Valencians pel Canvi dimarts de la setmana passada dins la seua campanya Objectiu 2015: "Hem de saber conviure amb la diferència", va dir Puig, que va aprofitar l'ocasió per a demanar "rebel·lia" a les altres dues formacions presents a la taula a fi de teixir "un altre govern". Una rebel·lia que, si més no verbalment, ell també va exhibir: "Hem de canviar la relació del País Valencià amb Espanya", va sentenciar Puig.

"Si fem les coses com cal, el canvi plural és factible", assegurava Enric Morera al mateix acte. Secretari general del Bloc i síndic parlamentari de Compromís, sap molt bé que el seu bon resultat del 2011 té a veure, en part, amb la desfeta socialista. Per això insisteix que vol "un canvi, no un recanvi" i remarca que el PSPV –subjugat a l'organització federal– "acata els manaments dels mercats". Tal com va assegurar, "la reforma de l'article 135 de la Constitució [que l'any passat va blindar el principi d'estabilitat pressupostària] és la línia que separa els partits que defensen el sistema i aquells que aspirem a capgirar-lo". "Hem de posar fi a la partitocràcia", va reblar Morera just abans d'esmentar el moviment 15M.

Una posició fins i tot més bel·ligerant que no la de Marga Sanz, coordinadora general d'Esquerra Unida i ex-secretària general del Partit Comunista del País Valencià (PCPV), per a qui és "molt important" que "la ciutadania sàpiga les nostres diferències". Al debat en qüestió, això sí, Sanz va prometre que el PP no obtindrà el suport d'EUPV –ni per activa ni tampoc per passiva, com ha passat a Extremadura– en cas de perdre la majoria absoluta de què ara gaudeix, i va

PRATS I CAMPS

La primera fotografia de Morera, Sanz i Puig va arribar el 18 de juny, quan presentaren la proposta de nova llei de RTVV que totes tres formacions han acordat. El PP ja l'ha rebutjada.

demanar "una gran convocatòria social que s'involucre en el procés de canvi".

La coincidència de discursos i la "imatge potent" transmesa per "aquests amics de l'esquerra" va ser molt celebrada per l'ex-secretari general del PSPV Joan Romero, moderador del debat, qui va deixar anar un proverbi xinès com a corol·lari: "Si no vols que al camí que separa ta casa de la del teu veí hi cresca la brossa, transita'l tot sovint."

La plataforma Valencians pel Canvi, reconvertida en màquina de tallar gespa, ha instat Puig, Morera i Sanz a una trobada postestival en què responguen les preguntes formulades pels ciutadans a través la seua web. Seria la tercera ocasió en què tots tres es fotografiarien de braçet. La primera instantània, impulsada pels sindicats de RTVV, se la van fer per a presentar a les Corts la nova llei de l'ens públic acordada per l'oposició, que el PP vetava la setmana passada.

100 dies de Puig. L'actitud de Ximo Puig, que el 9 de juliol complirà els seus primers 100 dies a la secretaria general

del PSPV-PSOE, contrasta molt amb la que va caracteritzar Jorge Alarte, que de seguida va marcar una línia roja per a separar-se de Compromís i EUPV.

Puig patrocina un valencianisme que, no s'està de repetir, "és a l'ADN del nostre partit". Un valencianisme sense complexos que l'ha fet assistir, en aquests tres mesos, a tot d'actes simbòlics: l'homenatge als maulets celebrat a Xàtiva pel 25 d'Abril; el 25è aniversari de les trobades d'escoles en valencià, esdevingut al cap i casal el 13 de maig; la presentació, a Almussafes, del disc que Paco Muñoz acaba de publicar en homenatge a Joan Fuster i Ovidi Montllor... A més de crear una fundació amb el nom de l'homenot –desaparegut fa poc– Josep Lluís Bausset, d'impulsar un *Manifest valencianista* –de consum intern– segons el qual "els valencians tenim tot el dret a perviure com a poble amb una identitat pròpia, com qualsevol altre poble del món", o de piular a Twitter una frase en record de Fuster, al vintè aniversari de la seua mort: "Recordar Joan Fuster és reivindicar-se com a valencians amb totes les incerteses, insuficiències i contradiccions."

Unes picades d'ull que volen rescabalar les arrels del PSPV –la fusió del qual amb el PSOE també serà recordada, pro-

El PSPV té enquestes en què el PP perd la majoria absoluta, i ells, set o vuit escons

Els precandidats que van competir amb Alarte al darrer congrés del PSPV-PSOE –Ximo Puig, Manuel Mata i Francesc Romeu– podrien optar a les primàries. Al centre, Enric Morera i Mònica Oltra, que han d'acordar el candidat de Compromís. I a sota, Ignacio Blanco i Marga Sanz, els dos referents d'EUPV.

perament– i competir amb Compromís per l'elector més conscienciat nacionalment. Alarte, d'un entorn distint del de Puig i poregós de ser titllat de *catalanista* per la dreta política i mediàtica, se'n va desmarcar tant com va poder.

Fet i fet, la imatge conjunta de Puig amb Morera i Sanz no hauria resultat fàcil amb Alarte. L'estratègia es basava a situar-se més a prop del centre, per a captar els votants menys passionals del PP, cosa que, a Alarte, li va portar maldecaps. "Entre l'original i la còpia, tothom escollirà l'original", li insistien.

Els plans de Puig preveuen un creixement en sentit doble. D'una banda, pensa que el desgast del PP estatal millorarà la perspectiva de vot del PSOE i li reportarà unes quantes desenes de milers de vots. D'una altra, confia a batallar amb Compromís per l'elector que als comicis valencians votava el PSPV i el 2011 va escollir el logotip del somriure. Per a aconseguir-ho, no sobreactua, sinó que es mostra com és. A partir d'aquesta setmana, a més, encara disposarà de més temps per a esforçar-s'hi, atès que abandona l'alcaldia de Morella després de disset anys.

Dins aquesta estratègia, al PSPV ara troben que la fotografia amb Morera i Sanz reporta més guanys que no pèrdues. Els socialistes admeten així la necessitat de governar amb l'ajuda d'uns altres i situen a l'imaginari col·lectiu un trident en què ells són la força principal. D'una altra banda, es desempalleguen de la imatge centrada i excessivament moderada que Alarte els havia aportat.

Una altra cosa serà què passarà l'endemà dels comicis, o si Puig en serà o no el candidat. Optarà a les primàries, però també hi anirà Manuel Mata, del corrent Esquerra Socialista i amb força predicament a les bases: a la ciutat de València, el 2010, va obtenir un gran resultat (el 43%), malgrat competir contra la unió de l'alartisme i el lermisme. Si el procés d'elecció del candidat socialista s'obre als simpatitzants, les possibilitats de Mata creixeran. I, per si no n'hi havia prou, Francesc Romeu, vice-secretari portaveu del PSPV, de discurs igualment encomanadís, tampoc no descarta de fer el pas.

Siga com siga, Puig aspira a un resultat que no sols supere el d'Alarte de l'any passat (33 escons), sinó també el de Joan Ignasi Pla del 2007 (38 diputats). Arribar al llistó psicològic dels 40 el deixaria a

només deu escons de la majoria absoluta, cosa que li permetria de governar amb acords esporàdics amb Compromís i Esquerra Unida, o només amb els segons i amb el suport esporàdic dels primers.

La separació. Al seu escenari ideal, ni Alarte ni Puig mai no han pensat en un govern de coalició amb Compromís. La idea de tenir com a vice-president d'un hipotètic govern alternatiu Enric Morera no els fa el pes, una sensació que només atenua una mica la possible presència de Mònica Oltra al capdavant de la coalició ecosocialista-nacionalista. Un dels dos serà el candidat de Compromís del 2015, però sembla improbable que competesquen cara a cara en unes primàries. És més recomanable un pacte previ que no una disputa pel vot de cada afiliat.

Els socialistes se senten molt més a prop de Marga Sanz i d'Ignacio Blanco, els dos referents d'Esquerra Unida. Encara més a prop del segon, portaveu de l'executiva i diputat revelació de la legislatura, però que no pertany al PCPV. El bon resultat de Sanz el 2011 i el fet que ella sí que en forme part duen a pensar que, en efecte, els comunistes —clarament majoritaris— tomaren a confiar-hi.

Curiosament, la relació d'EUPV amb Compromís ha millorat molt. No era gaire difícil, però sobta la sintonia que han aconseguit després de la traumàtica eixida dels primers del Compromís primigeni, el del 2007, que acabà amb l'expulsió de Mònica Oltra i Mireia Mollà. De fet, semblen repartir-se els papers: Esquerra Unida denuncia la despesa de la Ciutat de les Arts i les Ciències i els honoraris que n'ha percebut Santiago Calatrava, mentre Compromís promou campanyes contra el gran premi de València de fórmula 1 i a favor de “rescatar persones”.

De les tres formacions, Compromís és la menys amiga de parlar d'un futur tripartit. Enric Morera mateix, la vespra del debat de Valencians pel Canvi, va avisar que qualsevol pacte exigirà que els socialistes demanen “perdó públic per tot el mal que ens ha fet [als valencians]”. I a Twitter, la seua esposa, mentre se celebrava l'acte, va referir-se a Puig com “el gos de Lerma”. L'endemà, l'al·ludit no hi donava cap importància. Sap que, si no, serà impossible completar aquest triangle de Rubik.

Victor Maceda

“M'agradaria encapçalar la llista de Compromís”

Mònica Oltra, la diputada valenciana més popular de l'oposició, no sols està convençuda que el canvi és possible, sinó que el considera probable.

Procedent d'Esquerra Unida, actual portaveu adjunta de Compromís i molt valorada pel PSPV, opina que “parlar de tripartit resulta arrogant”. “Escenificar-ne un és impostura pura”, remata.

Tot fa pensar que a Alberto Fabra, que impulsa la regeneració ètica del PPCV, li costarà més de guanyar les eleccions que no al seu antecessor, Francisco Camps, que s'hi va presentar com a encausat.

—Des del 2007, que s'ensumen temps de canvi. L'acumulació de poder del PP només podia acabar d'aquesta manera: l'autoritarisme, el control ferri dels mitjans i de la societat, el nepotisme... Tot allò ens ha dut on som ara, que no sols és l'avantsala d'un canvi de govern. Som a punt d'assistir a la podridura del PP i al desballestament de tota la seua estructura. El 2007 Camps ja vivia fora de la realitat i el seu partit era triumfalista i no tocava de peus a terra. A les dues

eleccions del 2011 van perdre vots i ara comencen a podrir-se. Recullen els fruits que van llaurar aleshores.

—De Camps a Alberto Fabra, quins canvis heu percebut?

—Els efectes del totalitarisme ens impacten tant com abans, no hem notat gaire res. Preguntem i no ens responen, demanem contractes de la Generalitat que no ens faciliten... De canvi, no n'hi ha hagut! Fins i tot em resulta més lacerant la hipocresia de dir que seràs transparent i no ser-ho. Fabra tan sols ha defenestrat qui el molestava dins el partit. No ha destituït Rafael Blasco com a síndic, i va dir que ho faria, si acabava encausat.

—L'ha rellevat temporalment, fins que l'encausen oficialment.